

**Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας
για την υλοποίηση του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών 2^{ον} Επιπέδου
ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΔΕΞΙΟΤΗΤΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΜΑΘΗΤΕΣ ΜΕ
ΣΥΝΘΕΤΕΣ ΓΝΩΣΤΙΚΕΣ, ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ
ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ ΚΑΙ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΕΣ ΤΟΥΣ**

METAEY

Του Πανεπιστημίου του Τορίνο (Ιταλία) – Σχολή Ψυχολογίας, σε συνεργασία με τη Σχολή Επιστημών της Εκπαίδευσης και το SIS, με έδρα το Τορίνο, Οδός Verdi 8, που αντιπροσωπεύεται από τον Πρύτανη, Καθ. Ezio Pelizzetti.

KAI

Του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου (Ελλάδα) – Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών, με έδρα την Τρίπολη, Οδός Ερυθρού Σταυρού 21 και Καρυωτάκη, που αντιπροσωπεύεται από τον Πρύτανη, Καθ. Θεόδωρο Παπαθεοδώρου.

Λαμβάνοντας υπόψη :

- Ότι για ένα Πανεπιστήμιο χρήσιμες πολιτιστικές και επιστημονικές σχέσεις είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη των θεσμικών λειτουργιών της διδασκαλίας και της έρευνας.
 - Ότι για τον παραπάνω σκοπό είναι απαραίτητο να διευκολυνθούν και να ενθαρρυνθούν απευθείας πολιτιστικές συμφωνίες μεταξύ Πανεπιστημιακών μονάδων που ανήκουν σε διαφορετικές χώρες.
 - Λαμβάνοντας υπόψη το αμοιβαίο ενδιαφέρον που έχουν το Πανεπιστήμιο του Τορίνο - Σχολή Ψυχολογίας και το Πανεπιστήμιο της Πελοποννήσου - Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών να δημιουργήσουν κατάλληλες σχέσεις για την ανάπτυξη των σπουδών στον τομέα της εξειδίκευσης των εκπαιδευτικών.
 - Ότι η ιταλική πανεπιστημιακή νομοθεσία προβλέπει την δυνατότητα απονομής μεταπτυχιακών τίτλων 1^{ου} και 2^{ου} επιπέδου, οι οποίοι ακολουθούν αντίστοιχα, το πτυχίο και το πτυχίο εξειδίκευσης.
 - Ότι η ελληνική πανεπιστημιακή νομοθεσία προβλέπει την δυνατότητα απονομής μεταπτυχιακών τίτλων που ακολουθούν το πτυχίο τετραετούς ή πενταετούς διάρκειας σπουδών.

- Ότι το Πανεπιστήμιο του Τορίνο και το Πανεπιστήμιο της Πελοποννήσου έχουν σκοπό να συνεργαστούν για την διεξαγωγή ενός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών με θέμα: ‘Ανάπτυξη δεξιοτήτων εκπαιδευτικών στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση για την διαχείριση προβλημάτων σε μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες και στις οικογένειες τους’ .
- Το Πανεπιστήμιο του Τορίνο δύναται να συνεργάζεται με άλλους φορείς του Δημοσίου τομέα για την διαχείριση και οργάνωση της εκπαιδευτικής δραστηριότητας και των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών .
- Λαμβάνοντας υπόψη την επιστημονική εμπειρία του Πανεπιστημίου του Τορίνο, από αυτό το Π.Μ.Σ., από την οποία προκύπτει η ύπαρξη και μιας διδακτικής εμπειρίας εξαιρετικής σημασίας.
- Λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες διατάξεις των δύο χωρών: Όσον αφορά την Ιταλία: το άρθρο 3 της υπουργικής απόφασης της 22-10-2004 αρ.270, τροποποιήσεις στους ισχύοντες κανονισμούς που αφορούν την διδακτική αυτονομία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, έγκριση με υπουργική απόφαση της 3^{ης} Νοεμβρίου 1999, αρ. 509 του υπουργείου των Πανεπιστημίων και της Επιστημονικής και Τεχνολογικής Έρευνας’ ο οποίος προβλέπει ότι ‘(...)σε εφαρμογή του άρθρου 1, παράγραφος 15, του νόμου της 14^{ης} Ιανουαρίου 1999, αρ.4, τα πανεπιστήμια μπορούν να υλοποιήσουν, υπακούοντας στους διδακτικούς κανονισμούς των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, κύκλους σπουδών επιστημονικής εξειδίκευσης και υψηλής εκπαίδευσης, δια βίου και επαναλαμβανομένης, που διαδέχονται την απόκτηση του Πτυχίου ή του Ανωτάτου Πτυχίου στο τέλος των οποίων εκδίδονται τα πανεπιστημιακά μεταπτυχιακά 1^{ον} και 2^{ον} επιπέδου’.
- Η υπ’ αριθμόν 1098 Πρυτανική απόφαση της 6.12.2001 και οι ακόλουθες αλλαγές και ολοκληρώσεις με τις οποίες δημοσιεύτηκε ο “Κανονισμός για τη σωστή λειτουργία των τμημάτων εξειδίκευσης και των άλλων διδακτικών και ολοκληρωτικών υπηρεσιών και των μεταπτυχιακών τμημάτων”.
- Όσον αφορά την Ελλάδα: το Ν.3685, ΦΕΚ 148, 16/7/2008: Θεσμικό Πλαίσιο για τις Μεταπτυχιακές Σπουδές, άρθρο 10, παρ.1, εδάφ. β.
- Ότι η Ακαδημαϊκή Σύγκλητος του Πανεπιστημίου του Τορίνο ενέκρινε την διεξαγωγή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών ‘Ανάπτυξη

δεξιοτήτων εκπαιδευτικών στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση για την διαχείριση προβλημάτων σε μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες και στις οικογένειες τους', το οποίο προτάθηκε από τη Σχολή Ψυχολογίας σε συνεργασία με τη Σχολή των Επιστημών της Εκπαίδευσης για το Ακαδημαϊκό Έτος 2010/2011, βάση του πρακτικού της 20-7-2010 και με την συνεργασία Δημοσίων Φορέων για την διοικητική διαχείριση.

- Ότι η Σύγκλητος του Πανεπιστήμιου της Πελοποννήσου ενέκρινε την διεξαγωγή του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών 'Ανάπτυξη δεξιοτήτων εκπαιδευτικών στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση για την διαχείριση προβλημάτων σε μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες και στις οικογένειες τους ' με την απόφαση αρ. 18/05/2010

**ΘΕΩΡΩΝΤΑΣ ΚΑΙ ΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΣ ΥΠ ΌΨΙΝ ΤΑ ΑΝΩΤΕΡΩ,
ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΤΑΙ:**

ΑΡΘΡΟ 1

Η διεξαγωγή κοινού Π.Μ.Σ. με θέμα : 'Ανάπτυξη δεξιοτήτων εκπαιδευτικών στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση για την διαχείριση προβλημάτων σε μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες και στις οικογένειες τους', λαμβάνοντας υπ' όψιν το αμοιβαίο ενδιαφέρον των δύο Πανεπιστημίων για το ουσιαστικό θέμα της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης (Ε.Α.Ε.) και με σκοπό την διευκόλυνση και ενθάρρυνση των απ' ευθείας πολιτιστικών συμφωνιών. Οι ρυθμίσεις που αφορούν φοιτητικά θέματα αναφέρονται στους έλληνες φοιτητές που θα επιλεγούν από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, σύμφωνα με το άρθρο 2, και θα φοιτήσουν στο Μ.Π.Σ.

ΑΡΘΡΟ 2

Το Πανεπιστήμιο του Τορίνο και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεσμεύονται να πραγματοποιήσουν μια αμοιβαία συνεργασία σχετικά με την υλοποίηση ενός Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών 'Ανάπτυξη δεξιοτήτων εκπαιδευτικών στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση για την διαχείριση προβλημάτων σε μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες και στις οικογένειες τους ' στην Ελλάδα που θα πραγματοποιηθεί στο Πανεπιστήμιο της Πελοποννήσου στη Σχολή Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών στην Καλαμάτα. Η φοίτηση, οι τίτλοι πρόσβασης, οι κανόνες για την απόκτηση του πανεπιστημιακού τίτλου και η διδακτική διάρθρωση του μεταπτυχιακού θα πρέπει να είναι σε πλήρη συμφωνία με όσα εγκρίθηκαν από το Πανεπιστήμιο του Τορίνο και με την έγκριση του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου.

Η επιλογή των φοιτητών για το Π.Μ.Σ. διενεργείται από το Συντονιστικό Όργανο με τις διαδικασίες που περιγράφονται παρακάτω:

1. Το πρόγραμμα μπορούν να παρακολουθήσουν απόφοιτοι 4ετους και πενταετούς διαρκείας σπουδών των Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών, των Ιατρικών Σχολών, των Οικονομικών Επιστημών, των Θετικών Επιστημών, των Πολυτεχνικών Σχολών οι οποίοι γίνονται δεκτοί μετά από συνέντευξη και συνεκτίμηση των τυπικών και ουσιαστικών προσόντων με βάση κριτήρια που θα θεσπιστούν από το Συντονιστικό Όργανο.
2. Τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβάλλουν οι υποψήφιοι είναι τα εξής :

- Αίτηση Συμμετοχής στο Π.Μ.Σ.
 - Επικυρωμένο αντίγραφο πτυχίου
 - Πιστοποιητικό σπουδών με αναλυτική βαθμολογία προπτυχιακών μαθημάτων, στο οποίο αναγράφεται και ο βαθμός του πτυχίου
 - Βιογραφικό σημείωμα με αναγραφή των σπουδών, της διδακτικής ή/και επαγγελματικής εμπειρίας, καθώς και της επιστημονικής και κοινωνικής δραστηριότητας, εφόσον υπάρχει
 - Πιστοποιητικό επάρκειας τουλάχιστον μιας κύριας ευρωπαϊκής γλώσσας
 - Ανάτυπα δημοσιεύσεων σε επιστημονικά περιοδικά, αντίγραφα συγγραφικού έργου, κ.τ.λ., εφόσον υπάρχουν
 - Δύο συστατικές επιστολές
 - Φωτοτυπία της αστυνομικής ταυτότητας ή διαβατήριο σε ισχύ
 - Δύο πρόσφατες φωτογραφίες, στις οποίες να αναγράφεται το ονοματεπώνυμο του υποψηφίου
3. Η επιλογή των ελλήνων φοιτητών που θα συμμετέχουν στο Π.Μ.Σ. και οι όροι που θα διέπουν τις μετακινήσεις τους θα ρυθμίζονται από το Συντονιστικό Όργανο μαζί με το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Η καταλληλότητα των τίτλων σπουδών που αποκτήθηκαν στην Ελλάδα θα βεβαιωθεί απευθείας από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου που δεσμεύεται να αποστείλει ειδική βεβαίωση καταληλότητας στο Πανεπιστήμιο του Τορίνο. Η αναγνώριση, από πλευράς του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, της καταληλότητας των φοιτητών με τίτλο σπουδών που αποκτήθηκε στην Ελλάδα απαλλάσσει επομένως τους ιδίους από την προσκόμιση της βεβαίωσης ισοτιμίας και του πιστοποιητικού αναλυτικής βαθμολογίας με μετάφραση, απαραίτητων για την εγγραφή στην Ιταλία των φοιτητών με τίτλο σπουδών που αποκτήθηκε στο εξωτερικό.

ΔΙΔΑΚΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

- Ειδική Διδακτική
- Ειδική Παιδαγωγική
- Ψυχολογία των Οργανισμών και των Θεσμών
- Ψυχολογία των Αναπτηριών και των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες

- Ψυχοδυναμική των Σχέσεων Βοήθειας
- Ψυχοδυναμική της Ανάπτυξης και των Οικογενειακών Σχέσεων
- Θεωρία της Διαχείρισης των Ομάδων
- Μεθοδολογία της Παρατήρησης
- Μεθοδολογία της Παρέμβασης
- Μη Λεκτική Επικοινωνία και Τεχνικές Σωματικής Έκφρασης
- Πρακτική Άσκηση
- Πτυχιακή Εργασία

Το ήμισυ των μαθημάτων θα πραγματοποιούνται στην Ελλάδα στην ελληνική γλώσσα και τα μαθήματα θα διδάσκονται από καθηγητές που θα επιλέξει το Πανεπιστήμιο της Πελοποννήσου σε συνεργασία με τον επιστημονικό διευθυντή και την διδακτική συντονίστρια του Πανεπιστημίου του Τορίνο. Το υπόλοιπο ήμισυ των μαθημάτων θα πραγματοποιηθεί στην ιταλική ή στην αγγλική γλώσσα, ένα μέρος στο Τορίνο και ένα μέρος στην Ελλάδα από Ιταλούς διδάσκοντες οι οποίοι θα επιλεγούν από το ιταλικό Πανεπιστήμιο σε συνεργασία με τον επιστημονικό διευθυντή και τον διδακτικό συντονιστή του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου. Η γλώσσα συγγραφής της διπλωματικής εργασίας θα είναι η ελληνική ή η ιταλική ή η αγγλική. Στο μεταπτυχιακό θα εισάγονται κατ’ έτος 50 έλληνες φοιτητές, που θα επιλεγούν από το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου.

Στο τέλος του κύκλου σπουδών, στους φοιτητές χορηγείται από τα δύο Πανεπιστήμια που συμμετέχουν σε αυτήν την συμφωνία χωριστό Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στην ‘Ανάπτυξη δεξιοτήτων εκπαιδευτικών στην ειδική αγωγή και εκπαίδευση για την διαχείριση προβλημάτων σε μαθητές με σύνθετες γνωστικές, συναισθηματικές και κοινωνικές δυσκολίες και στις οικογένειες τους’. Στο χορηγούμενο δίπλωμα θα αναγράφεται ότι πρόκειται για πτυχίο διαπανεπιστημιακής συνεργασίας μεταξύ του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και του Πανεπιστημίου του Τορίνο.

ΑΡΘΡΟ 3

Το κόστος της διεξαγωγής του Π.Μ.Σ. θα καλύπτεται με δίδακτρα. Κάθε Έλληνας φοιτητής θα καταβάλλει δίδακτρα χωριστά τόσο στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου όσο και στο Πανεπιστήμιο του Τορίνο. Το μέρος των διδάκτρων που αναλογεί στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου καταβάλλεται στον Ειδικό Λογαριασμό του Ιδρύματος,

ενώ το μέρος των διδάκτρων που αναλογεί στο Πανεπιστήμιο του Τορίνο, καταβάλλεται σε αυτό σύμφωνα με όσα το ίδιο θα ορίσει. Το συνολικό ύψος των διδάκτρων, καθώς επίσης και το μέρος των διδάκτρων που θα καταβάλλεται στην κάθε πλευρά θα καθορίζονται για κάθε ακαδημαϊκό έτος από το Συντονιστικό Όργανο με την έγκριση των συνεργαζομένων Σχολών των δύο Πανεπιστημίων, σύμφωνα με την ισχύουσα, σε κάθε χώρα, νομοθεσία.

Τα δίδακτρα θα καταβάλλονται εφάπαξ κατά την εγγραφή.

Με την καταβολή των διδάκτρων και την εγγραφή τους, οι φοιτητές θεωρούνται ενταγμένοι στο κοινό Π.Μ.Σ. του Πανεπιστημίου του Τορίνο και του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις απορρέουν από αυτήν.

ΑΡΘΡΟ 4

Συγκροτείται Συντονιστικό Όργανο με αρμοδιότητες Ειδικής Διατμηματικής Επιτροπής (Ε.Δ.Ε.), το οποίο αποτελείται από έλληνες και ιταλούς καθηγητές των συνεργαζομένων Πανεπιστημίων. Το Συντονιστικό Όργανο θα ορίσει δύο καθηγητές, έναν από κάθε ίδρυμα με την ιδιότητα των Διδακτικών Συντονιστών.

Για το Πανεπιστήμιο του Τορίνο, ο Επιστημονικός Διευθυντής του Μεταπτυχιακού είναι ο καθηγητής Giorgio Soro, της Σχολής Ψυχολογίας και για το Πανεπιστήμιο της Πελοποννήσου είναι η καθηγήτρια Γεωργία Ξανθάκη-Καραμάνου, της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών με έδρα την Καλαμάτα.

Ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του Μεταπτυχιακού του Πανεπιστημίου του Τορίνο και ο Επιστημονικός Υπεύθυνος του Μεταπτυχιακού του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου, φέρουν την ευθύνη του κοινού συντονισμού του Μεταπτυχιακού Προγράμματος . Η υπόδειξη του είδους των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, η επίβλεψη και η αξιολόγησή τους θα τελούν υπό την ευθύνη των Επιστημονικών Υπεύθυνων/Διευθυντών και των Διδακτικών Συντονιστών των δύο Πανεπιστημιων.

ΑΡΘΡΟ 5

Η συνεργασία που αναφέρεται στο άρθρο 2, διέπεται από κριτήρια αμοιβαιότητας και μπορεί να αναπτύσσεται επίσης με την ανταλλαγή επισκέψεων καθηγητών των Πανεπιστημίων που υπέγραψαν την συμφωνία αυτή. Οι ανταλλαγές αυτές αποσκοπούν στο να προωθήσουν την ανάπτυξη ειδικών κύκλων μαθημάτων, σεμιναρίων, εργαστηρίων, συνεδρίων, κοινών ερευνών σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος. Επιπλέον είναι δυνατή η μελλοντική εκπόνηση κοινών διδακτορικών διατριβών με συνεπίβλεψη. Η υπόδειξη του είδους των κοινών εκπαιδευτικών

δραστηριοτήτων υπόκειται στο Συντονιστικό Όργανο και στους Επιστημονικούς Διευθυντές που ορίσθηκαν ανωτέρω (άρθρο 4).

ΑΡΘΡΟ 6

Κάθε πλευρά, τηρώντας τους οικείους νόμους και κανονισμούς, θα εξασφαλίζει στους φιλοξενούμενους που στάλθηκαν από την άλλη πλευρά, στο πλαίσιο της παρούσας σύμβασης, κάθε μορφή βιόθειας και διευκόλυνσης που ισχύει στη χώρα υποδοχής για την διεκπεραίωση του έργου που έχει ήδη συμφωνηθεί.

ΑΡΘΡΟ 7

Τα τεχνικά και επιστημονικά αποτελέσματα τα οποία επιτυγχάνονται στο πλαίσιο του προγράμματος συνεργασίας θα είναι κοινή ιδιοκτησία, εκτός άλλης συμφωνίας, των δύο Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, τα οποία δεσμεύονται να τα προστατεύουν και να τα αξιοποιούν, σύμφωνα με τους κανόνες δικαίου των δύο κρατών. Κάθε Εκπαιδευτικό Ίδρυμα οφείλει επιπλέον να προλαμβάνει όποια απαίτηση μπορεί να προέλθει από πιθανά δικαιώματα που διεκδικούνται από τρίτα εμπλεκόμενα πρόσωπα που έρχονται σε επαφή με το πρόγραμμα, ώστε να συμφωνήσουν για μια πιο εύκολη διαπραγμάτευση των επιτευχθέντων αποτελεσμάτων.

ΑΡΘΡΟ 8

Η παρούσα σύμβαση, που θα συνταχθεί στην ιταλική και στην ελληνική γλώσσα, έχει καταρχήν διετή ισχύ με δυνατότητα ανανέωσης. Αυτή η σύμβαση μπορεί να τροποποιηθεί με έγγραφο υπογεγραμμένο από τη μια πλευρά, τουλάχιστον έξι μήνες πριν την ημερομηνία λήξης, και μετά από συμφωνία των δύο μερών.

ΑΡΘΡΟ 9

Για να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν αναφερθεί παραπάνω, τα δύο Εκπαιδευτικά Ιδρύματα δεσμεύονται να βρουν τα αναγκαία μέσα συμφώνως με τους ισχύοντες κανονισμούς των αντίστοιχων χωρών.

ΑΡΘΡΟ 10

Για το Πανεπιστήμιο του Τορίνο, η διοικητική διαχείριση του Π.Μ.Σ., θα είναι υπό την ευθύνη της Σχολής Ψυχολογίας δια του Συμβουλίου για την Έρευνα και την δια βίου Εκπαίδευση (COREP), η οποία θα έχει και την ευθύνη της οικονομικής διαχείρισης των εσόδων που προκύπτουν από τα δίδακτρα των ελλήνων φοιτητών, τα οποία καταβάλλονται στο Πανεπιστήμιο του Τορίνο..

Για το Πανεπιστήμιο της Πελοποννήσου η διοικητική διαχείριση του Π.Μ.Σ. θα είναι υπό την ευθύνη της Σχολής Ανθρωπιστικών Επιστημών και Πολιτισμικών Σπουδών, ενώ η οικονομική διαχείριση των εσόδων που προκύπτουν από τα δίδακτρα των

ελλήνων φοιτητών που καταβάλλονται στο Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, θα γίνεται από τον Ειδικό Λογαριασμό του Ιδρύματος.

Τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής των φοιτητών στο Τορίνο και στην Καλαμάτα, θα βαρύνουν τους ιδίους.

Τα έξοδα μετακίνησης και διαμονής του επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού, θα βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. που θα αναλογεί στο ίδρυμα προέλευσης.

ΑΡΘΡΟ 11

Τα μέρη συμφωνούν να επιλύουν με κατανόηση οποιαδήποτε διαφωνία που μπορεί να δημιουργηθεί από την ερμηνεία και την πραγματοποίηση της παρούσας συμβάσεως.

Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατόν να επιτευχθεί συμφωνία, η επίλυση πιθανών διαφωνιών θα ανατίθεται σε συμβούλιο που θα αποτελείται από τρία μέλη, ένα από κάθε πλευρά και ένα επιπλέον μέλος, κοινά αποδεκτό και από τις δυο πλευρές. Η απόφαση του ανωτέρω συμβουλίου επικυρώνεται από τα αρμόδια Όργανα Διοίκησης των δύο Πανεπιστημίων.

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

TOPINO

Ο Πρύτανης

Καθ. Ezio Pelizzetti

ΓΙΑ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Ο Πρύτανης

Καθ. Θεόδωρος Παπαθεοδώρου

(Traduzione dal greco)

**Accordo di cooperazione
per la realizzazione di un Master Universitario di II livello
COMPETENZE RELAZIONALI PER INSEGNANTI CHE INTERAGISCONO
CON ALUNNI E FAMIGLIE IN DIFFICOLTA'**

TRA

L’Università degli Studi di Torino (Italia) – Facoltà di Psicologia, in collaborazione con la Facoltà di Scienze della Formazione, con sede legale in Torino, Via Verdi, 8, rappresentata dal Rettore, Prof. Ezio Pelizzetti, a quanto segue debitamente autorizzato;

E

L’Università del Peloponneso (Grecia) – Facoltà di Scienze Umanistiche e Studi Culturali con sede legale in Tripoli, Via Erithrou Staurou 21 e Kariotaki, rappresentata dal Rettore, Prof. Theodore Patheodorou, a quanto segue debitamente autorizzato;

Premesso

- che per una Università idonee relazioni culturali e scientifiche sono indispensabili allo sviluppo delle funzioni istituzionali di insegnamento e di ricerca;
- che per il predetto scopo è necessario favorire ed incoraggiare accordi culturali diretti fra Istituzioni di livello universitario appartenenti a Paesi diversi;
- considerato l’interesse reciproco che l’Università degli Studi di Torino - Facoltà di Psicologia e l’Università del Peloponneso, Facoltà di Scienze Umanistiche e Studi Culturali hanno a stabilire adeguate relazioni per lo sviluppo degli studi nel settore della formazione agli insegnanti;
- che l’ordinamento universitario italiano prevede, tra i titoli di studio che possono essere rilasciati, i MASTER di I e II livello, successivi, rispettivamente, alla laurea e alla laurea specialistica;
- che l’ordinamento universitario greco prevede, fra i titoli di studio che possono essere rilasciati, i Master Universitari successivi alla laurea che ha durata quadriennale o quinquennale;

che l’Università degli Studi di Torino e l’Università del Peloponneso (Grecia) intendono collaborare per lo svolgimento di un Master Universitario in “Competenze Relazionali per Insegnanti che Interagiscono con Alunni e Famiglie in Difficoltà”;

- che l’Università degli Studi di Torino ha la possibilità di collaborare con altri Enti pubblici per la gestione amministrativa e organizzativa per attività di alta formazione e Master;
- vista la documentazione curriculare prodotta dal suddetto Master dell’Università di Torino dalla quale risulta l’esistenza di una esperienza didattica particolarmente significativa;
- viste le norme vigenti nei due Paesi: per quanto riguarda l’Italia: l’art. 3 del D.M. 22-10-2004 n. 270, “Modifiche al regolamento recante norme concernenti l’autonomia didattica degli atenei, approvato con D.M. 3 novembre 1999, n.509 del Ministro dell’Università della Ricerca Scientifica e Tecnologica” il quale prevede che “(...) in attuazione dell’art. 1, comma 15, della legge 14 gennaio 1999, n.4, le Università possono attivare, disciplinandoli nei regolamenti didattici di ateneo corsi di Perfezionamento Scientifico e di Alta Formazione permanente e ricorrente successivi al conseguimento della laurea o della Laurea Magistrale, alla conclusione dei quali sono rilasciati i Master Universitari di I e II livello”;
- il D.R. n.1098 del 6.12.2001 e successive modifiche e integrazioni con il quale è stato emanato il “Regolamento per la disciplina dei Corsi di Perfezionamento e altri servizi didattici e integrativi e dei corsi di Master”,
- per quanto riguarda la Grecia: Legge N. 3685, Gazzetta del Governo 148, 16/07/2008: Normativa Quadro per gli Studi Post-Universitari, art. 10, paragrafo. 1, comma. β.
- che il Senato Accademico dell’Università degli Studi di Torino ha approvato l’attivazione del Master in “Competenze relazionali per insegnanti che interagiscono con alunni e famiglie in difficoltà” proposto dalla Facoltà di Psicologia, in collaborazione con la Facoltà di Scienze della Formazione per l’a.a. 2010/2011, come da verbale del 20-7-2010 e con la collaborazione di enti pubblici per la gestione amministrativa;
- che, il Senato dell’Università del Peloponneso (Grecia) ha approvato l’attivazione del Master in “Competenze Relazionali per Insegnanti che Interagiscono con Alunni e Famiglie in Difficoltà” con Delibera del 18/05/2010.

**TUTTO CIÒ PREMESSO E CONSIDERATO,
CONVENGONO E STIPULANO QUANTO SEGUE:**

ART. 1

L'attivazione, in comune, del Master in “Competenze Relazionali per Insegnanti che Interagiscono con Alunni e Famiglie in Difficoltà” avendo considerato l’interesse reciproco delle due università nell’ area di grande interesse della pedagogia e della formazione speciale e l’obiettivo di favorire ed incoraggiare accordi culturali diretti. Il regolamento degli studi riguarda gli studenti greci selezionati dall’Università del Peloponneso, secondo l’articolo 2, che frequenteranno il Master.

ART. 2

L’Università degli Studi di Torino e l’Università del Peloponneso si impegnano a dar vita ad una reciproca collaborazione relativamente all’attivazione del Master in “Competenze Relazionali per Insegnanti che Interagiscono con Alunni e Famiglie in Difficoltà” in Grecia attivata presso l’Università del Peloponneso - Facoltà Scienze Umanistiche e Studi Culturali a Kalamata. La frequenza, i titoli di accesso, le norme per l’ottenimento del titolo universitario e l’impianto didattico del Master dovranno essere aderenti a quanto approvato dall’Università degli Studi di Torino con l’accordo dell’Università del Peloponneso.

La selezione degli studenti del Master verrà effettuata dal Comitato Scientifico con le modalità descritte in seguito:

1. Possono frequentare il Master studenti in possesso della Laurea Specialistica oppure della Laurea del Vecchio Ordinamento nell’area delle Scienze Umanistiche e Sociali, Medicina Chirurgia, nell’area delle Scienze delle Amministrazione Economiche e Aziendali, Scienze Matematiche Fisiche Naturali, Ingegneria i quali, sono ammessi dopo un colloquio individuale e valutazione dei titoli e del Curriculum Vitae con criteri che verranno stabiliti dal Comitato Scientifico.
2. La documentazione richiesta al candidato per la partecipazione alla selezione per l’ammissione al Master:

- Domanda di Ammissione
- Certificato di Laurea riportando il relativo voto di laurea
- Certificato degli esami sostenuti con relativa votazione
- *Curriculum Vitae et studiorum*, contenente: gli studi effettuati, l'esperienza didattica e/o professionale maturata nonché attività scientifica e sociale, se esistente.
- Attestato di conoscenza di almeno una principale lingua europea.
- Pubblicazioni in riviste scientifiche, copie di attività scientifica pubblicata etc. se esistente
- Due lettere di presentazione.
- Fotocopia della carta d'identità o passaporto in corso di validità.
- Due fotografie recenti che riportano nome e cognome del candidato.

3. La selezione degli studenti greci partecipanti al Master e le concrete modalità di attuazione degli scambi saranno concordate dal Comitato Scientifico con l'Università del Peloponneso.

L'idoneità dei titoli di studio conseguiti in Grecia sarà attestata direttamente dall'Università del Peloponneso che si impegna pertanto a trasmettere specifica dichiarazione di idoneità all'Università degli Studi di Torino. Il riconoscimento, da parte dell'Università del Peloponneso, di idoneità per gli studenti con titolo di studio conseguito in Grecia esenta pertanto gli stessi dalla presentazione della dichiarazione di valore e del certificato con traduzione degli esami sostenuti, necessari per l'immatricolazione in Italia degli studenti con titolo di studio conseguito all'estero.

Piano di Studi

- Didattica speciale
- Pedagogia speciale
- Psicologia delle organizzazioni e delle istituzioni
- Psicologia della disabilità e dell'handicap

- Psicodinamica della relazione d'aiuto
Psicodinamica dello sviluppo e delle relazioni familiari
Teoria della gestione dei gruppi
- Metodologia dell'osservazione
 - Metodologia dell'intervento
 - Comunicazione non verbale e tecniche espressivo corporee
 - Tirocinio
 - Prova finale

La metà delle lezioni si terranno in Grecia in lingua greca e gli insegnamenti saranno svolti da docenti selezionati dall'Università del Peloponneso e concordati con il Direttore Scientifico e la Coordinatrice Didattica dell'Università di Torino; l'altra metà delle lezioni sarà svolta, in lingua italiana o lingua inglese, in parte a Torino e in parte in Grecia, e sarà tenuta da docenti italiani, selezionati dall'Università di Torino e ratificati con il Direttore Scientifico e il Coordinatore Didattico dell'Università del Peloponneso. La lingua della stesura della tesi di Master sarà il greco o l'italiano o l'inglese. Al Master avranno accesso 50 studenti greci per ogni a.a. selezionati dall'Università del Peloponneso.

Al termine del corso di studi, agli studenti viene rilasciato, separatamente dalle due Università coinvolte in questo accordo, il Titolo di Diploma di Master di II livello in “Competenze Relazionali per Insegnanti che Interagiscono con Alunni e Famiglie in Difficoltà”. Sul diploma rilasciato verrà riportato che si tratta di titolo derivante da collaborazione interuniversitaria tra l'Università del Peloponneso e l'Università di Torino.

ART. 3

Il Master viene finanziato interamente dalle tasse di iscrizione. Ogni studente greco verserà le tasse di iscrizione, separatamente sia all'Università del Peloponneso sia all'Università degli Studi di Torino. La parte della quota di iscrizione che spetta all'Università del Peloponneso verrà versata su un “Conto Specifico” dell'Ateneo greco, mentre la parte della quota di iscrizione che spetta all'Università degli Studi di Torino verrà versata a quest'ultima secondo la modalità stabilite della stessa università.

La quota totale delle tasse di iscrizione , come anche la parte della quota di iscrizione che verrà versata a ogni università, verranno stabilite per ogni anno accademico dal Comitato Scientifico in accordo con le Facoltà coinvolte delle due Università secondo i regolamenti vigenti nei due Paesi.

Le quote di iscrizione, verranno versate per intere al momento dell'iscrizione dello studente al Master.

Con il versamento delle quote di iscrizioni e la loro immatricolazione gli studenti parteciperanno al Master comune dell'Università degli Studi di Torino e dell'Università del Peloponneso secondo il regolamento vigente con tutti i diritti e gli obblighi che ne derivano.

ART. 4

Viene costituito il Comitato Scientifico con le competenze del Consiglio Specifico Interdipartimentale (E.D.E) il quale è composto da docenti italiani e greci delle Università coinvolte in questo accordo. Il Comitato Scientifico nominerà due docenti, uno per Ateneo, in qualità di Coordinatori Didattici.

Per quanto riguarda l'Università degli Studi di Torino, il Referente Scientifico del Master è il prof. Giorgio Soro, Facoltà di Psicologia e che per l'Università del Peloponneso è la Prof.ssa Georgia Xanthaki-Karamanou Facoltà di Scienze Umanistiche e Studi Culturali.

Il Referente Scientifico del Master dell'Università di Torino e il Referente Scientifico del Master dell'Università del Peloponneso, assumeranno la responsabilità del Coordinamento bilaterale del Master. L'indicazione della tipologia delle attività formative, la supervisione e la valutazione sarà sotto la responsabilità dei Referenti/Direttori Scientifici e dei Coordinatori Didattici delle due Università.

ART. 5

La collaborazione di cui al precedente art. 2 sarà ispirata a criteri di reciprocità e potrà svilupparsi anche attraverso scambi di visite tra docenti e dell'Università stipulanti l'accordo: detti scambi hanno lo scopo di favorire lo svolgimento di specifici cicli di lezioni, seminari, convegni, workshop e ricerca scientifica in aree di comune interesse ecc. Inoltre, nel futuro, sarà possibile l'attivazione, in comune, di dottorati di ricerca.

L'indicazione della tipologia delle attività formative è attribuita al Consiglio Scientifico del Master e ai Direttori Scientifici sopra nominati (art.4).

ART. 6

Ciascuna parte, in conformità con le proprie leggi e regolamenti, assicurerà agli ospiti inviati dall'altra parte, ai sensi del presente accordo, ogni forma di assistenza e facilitazione nel proprio Paese per l'adempimento dei compiti concordati.

ART. 7

I risultati tecnico-scientifici ottenuti nell'ambito del programma di cooperazione spettano, salvo diverso accordo, in comproprietà a entrambe le Università, che si impegnano a proteggerli e a valorizzarli, secondo le norme di diritto dei rispettivi ordinamenti. Ciascuna Università s' impegna inoltre a prevenire ogni pretesa che possa derivare da eventuali diritti rivendicabili dal personale di propria afferenza, onde consentire una più agevole negoziabilità dei risultati ottenuti.

ART. 8

Il presente accordo, che sarà sottoscritto nella lingua italiana e nella lingua greca, ha validità biennale e viene tacitamente rinnovato ogni anno; esso potrà essere modificato con un atto scritto e firmato da una delle parti almeno sei (6) mesi prima della scadenza e dopo il consenso delle due parti.

ART. 9

Allo scopo di raggiungere gli obiettivi sopra menzionati, le due Istituzioni si impegnano a reperire i mezzi necessari, nei limiti ed in ossequio alle normative vigenti nei rispettivi paesi.

ART. 10

Per quanto riguarda l'Università degli Studi di Torino, la gestione amministrativa, sarà responsabilità della Facoltà di Psicologia attraverso il Consorzio per la Ricerca e l'Educazione Permanente (COREP), la quale avrà anche la responsabilità della gestione contabile delle entrate provenienti dalle tasse di iscrizione degli studenti greci versate all'Università di Torino.

Per quanto riguarda l'Università del Peloponneso, la gestione amministrativa, sarà responsabilità della Facoltà di Scienze Umanistiche e Studi Culturali, mentre la gestione contabile, delle entrate provenienti delle tasse di iscrizione degli studenti greci versate

all'Università del Peloponneso, verrà effettuata dal Conto Specifico dell'Ateneo.

Gli oneri di viaggio, vitto e alloggio degli studenti a Torino e a Kalamata saranno a carico dei medesimi.

Le spese di viaggio e soggiorno del personale docente e amministrativo sarà a carico del bilancio del Master dell'Università di appartenenza.

ART. 11

Le parti concordano di definire amichevolmente qualsiasi controversia che possa nascere dall'interpretazione ed attuazione del presente accordo.

Nel caso in cui non sia possibile raggiungere l'accordo, la risoluzione di eventuali controversie sarà demandata ad un collegio arbitrale composto da un membro designato da ciascuna delle due parti e da uno scelto di comune accordo. Ogni decisione del suddetto collegio verrà deliberata dalle Amministrazioni Competenti delle due Università.

UNIVERSITÀ DEGLI STUDI DI TORINO

Il Rettore

(Prof. Ezio PELIZZETTI)

UNIVERSITÀ DEL PELOPONNESO

Il Rettore

(Prof. Theodore PATHEODOROU)

Segue firma del Rettore prof. Theodore PATHEODOROU e timbro dell'Università del
Peloponneso

Traduzione conforme al testo originale allegato in lingua greca.

La traduttrice

Despina Papachristou

dott.ssa Despina Papachristou

Si legalizza la firma apposta dalla
sig.ra Despina Papachristou, traduttrice.

Torino, 07/12/2011

Il Console Generale Onorario

D. Garyphalides Nicolaos

A.B.E: 230/2011
Euro: 20,00